

Pompen en planten: Parijs uit zicht

Shells klimaatambitie uitgelicht

Op 11 februari 2021 kondigde Shell een verscherping van zijn klimaatambities uit 2017 aan. In dit overzicht een korte analyse van deze ambitie en het huidige klimaatbeleid van Shell, uitgevoerd door Milieudefensie. De analyse gaat in op de belangrijkste componenten van de Shells ambitie, het vernieuwde *Sky scenario* en er wordt alvast vooruit gekeken naar het *sustainability report* van Shell en de klimaatzaak van Milieudefensie tegen de olie- en gasgigant.

Absolute versus relatieve reductie van CO2

De wereldwijde klimaatdoelen vereisen een snelle, absolute CO2-vermindering van 45% in 2030. Milieudefensie betoogt in de klimaatzaak tegen Shell dat het bedrijf zich ook aan deze reductie moet committeren. Alleen dan doet Shell genoeg om gevaarlijke klimaatverandering te voorkomen. Shells nieuwe klimaatambitie, aangekondigd op 11 februari, omvat een relatieve reductie van CO2 met 6-8% in 2023 ten opzichte van 2016, met 20% in 2030, 40% in 2035 en 100% in 2050 van Shells 'koolstofvoetafdruk' of 'emissie-intensiteit'. Shells doelen omvatten niet alleen de CO2-uitstoot die vrijkomt bij zijn activiteiten en bij de productie (de zogeheten scope 1 en 2), maar ook die van Shells olie- en gasverkoop (scope 3).

Deze ambitie geeft geen garantie voor een echte vermindering van CO2. Sterker nog, het bedrijf zou zelfs tot 2050 meer kunnen uitstoten maar, door voldoende hernieuwbare energie naast fossiele energie te produceren, toch de ambitie halen. De emissie-intensiteit gaat over het aandeel CO2-uitstoot per energie-eenheid die Shell verkoopt. Door de omvang van energie-eenheden te vergroten met duurzame energie wordt die intensiteit lager, maar dat zegt niks over de absolute uitstoot van CO2. **Dit is precies wat we nu al zien gebeuren.** Uit het onderzoek "[Groene woorden, fossiele daden](#)" bleek dat sinds de presentatie van Shells eerste klimaatambitie in 2017 de absolute CO2-uitstoot van Shell met 5,4% is toegenomen terwijl de 'koolstofvoetafdruk' wel licht is gedaald. Ook met de huidige ambitie is het dus helemaal niet zeker of Shell in de komende jaren zijn CO2-emissies ook écht zal verminderen.

De uitstoot van Shell is twee keer zo hoog als de uitstoot van heel Nederland!

Bron: (CDP: 2015; PBL: 2017)

De ambitie voor 2050

Shell heeft voor 2050 wel een netto nul CO₂-uitstootambitie. Dat betekent dat Shell in 2050 niet langer zijn koolstofvoetafdruk kan verkleinen door relatieve afname van CO₂ met behulp van bijvoorbeeld duurzamere investeringen. Toch is ook deze ambitie niet voldoende voor het halen van de klimaatdoelen van het Parijs-akkoord. De weg naar nul CO₂-uitstoot is namelijk minstens zo belangrijk als het eindpunt zelf. Het *reductiepad* van het IPCC is gebaseerd op een koolstofbudget, als de tussentijdse doelen niet worden gehaald dan wordt dit koolstofbudget overschreden. Het is daardoor nodig dat Shell direct zijn CO₂-uitstoot omlaag brengt en niet wacht tot na 2030. Met Shells huidige ambitie kan het bedrijf nog lang doorgaan met de winning en verkoop van olie en gas en pas over enkele decennia beginnen met een daadwerkelijke afbouw. Bovendien vertrouwt de olie- en gasreus sterk op CO₂-compensatie, waarover later meer.

Afbouw van fossiele brandstoffen

Om de wereldwijd afgesproken klimaatdoelen te halen is het belangrijk dat de productie van fossiele brandstoffen naar nul gaat. Als Shell het Parijs-akkoord echt serieus zou nemen zoals het in zijn publieke communicatie doet voorkomen, is het nodig dat er direct een scherpe reductie van de olie- en gasactiviteiten wordt ingezet.

Olie

Het nieuwe 1.5°C scenario van Shell stelt dat olie- en gasgebruik in 2050 nog steeds op respectievelijk 93% en 85% zit van het huidige niveau. Dit staat haaks op alle IPCC-scenario's. Shell stelde op 11 februari 2021 dat in 2019 de piek was van de olieproductie van het bedrijf. En dat vanaf nu de olieproductie jaarlijks met zo'n 1-2% zal dalen.

Onderzoekers van het *United Nations Environmental Programme (UNEP)* kwamen in het Production Gap Report tot de conclusie dat de wereldwijde olieproductie jaarlijks met zo'n 4% zal moeten dalen om in lijn te blijven met 1.5C.

Toename gas

Tegenover de afname van olieproductie wil Shell jaarlijks zo'n 4 miljard dollar investeren in het uitbreiden van zijn marktaandeel in Liquified Natural Gas (LNG). Shell hoopt tegen 2035 jaarlijks zo'n 7 miljoen ton aan productiecapaciteit voor LNG te hebben bereikt. Shell presenteert aardgas en LNG als een transitiebrandstof die schoner zou zijn dan olie. Dit is misleidend. Gas zorgt niet alleen voor meer methaanuitstoot, wetenschappers van onder andere het IPCC laten zien dat er helemaal geen ruimte is voor meer investeringen in fossiele brandstoffen, dus ook niet in gas. Om een *lock-in* die nog decennia voor broeikasgassen zorgt te voorkomen moeten ook gas en LNG worden afgebouwd. Mede door de groei van gasactiviteiten de komende jaren blijft de productie van fossiele brandstoffen door Shell de komende jaren vrijwel gelijk.

Investerings hernieuwbare energie

Shell kondigde het voornemen aan om jaarlijks 2-3 miljard te gaan investeren in hernieuwbare energie. Dit staat in schril contrast met de totale investeringen van Shell, ongeveer 19-22 miljard. De komende jaren gaat nog meer dan 80% van Shells kapitaaluitgaven naar fossiele energie. Bovendien heeft Shell zijn geplande uitgaven aan hernieuwbaar nog nooit gehaald. Op [22 februari 2021](#) maakte Shell bekend dat de voorgenomen investeringen van 6 miljard dollar in hernieuwbare energie voor de jaren 2018 tot 2020 niet zijn besteed. Shell investeerde slechts 3,2 miljard dollar in zijn bedrijfstak *New Energies*. Daartegenover stonden 106 miljard dollar aan investeringen in olie en gas.

Compensatie van CO₂-uitstoot

In plaats van absolute reductie van CO₂ lijkt Shell zijn uitstoot vooral te willen compenseren met het aanplanten van zeer grote hoeveelheden bos en met negatieve-emissietechnologie zoals CO₂-afvang en -opslag.

Carbon Capture and Storage (CCS)

Shell leunt in het halen van zijn ambitie zwaar op technologieën die CO₂ afvangen en ondergronds opslaan. Het bedrijf rekent op 25 miljoen ton aan CCS-capaciteit per jaar tegen 2035. Op dit moment is nog maar één van Shells CCS-installaties in gebruik en staan er twee gepland. Deze drie zullen, als ze allemaal in gebruik zijn, jaarlijks 4,5 miljoen ton CO₂ kunnen afvangen. Om die 25 miljoen CCS-capaciteit te realiseren zal er in de komende jaren nog meer dan 20 CCS-installaties gebouwd moeten worden met dezelfde capaciteit als de CCS-installatie van Shell die al in gebruik is.

Shell wil dus de komende jaren fors inzetten op CCS. Het is daarom opvallend dat Shell vrijwel geen investeringen in CCS heeft aangekondigd. Dat wijst er op dat Shell voor de ontwikkeling van deze CCS-projecten rekent op de investeringen van anderen en financiering van overheden.

Bomen

Shell wil in 2030 120 megaton CO₂ per jaar compenseren met behulp van bomen. Het IPCC berekende een wereldwijd gezamenlijk maximum potentieel van 500 tot 3600 megaton per jaar. Stel het wordt 500, dan wil Shell dus bijna een kwart van dit wereldbudget voor zijn eigen CO₂ inzetten. Shell schetst een scenario waarbij bos wordt aangeplant ter grootte van Brazilië. Volgens Shell zou dat ongeveer 17 ton per jaar per hectare aan CO₂-opslag moeten opleveren. Hoewel dit in een ideale situatie, theoretisch, wellicht mogelijk zou kunnen zijn, is de praktijk anders. Volgens klimaatwetenschappers zou niet moeten worden uitgegaan van 17 ton CO₂-opname per hectare per jaar maar 8.7 ton. De daadwerkelijke benodigde oppervlakte voor deze enorme hoeveelheid aan uitstoot zou dus wel eens 2 of 3 keer de grootte van Brazilië kunnen zijn. Shell is van plan 100 miljoen dollar op jaarbasis te steken in *Nature Based Solutions*. Ook die investering is verre van voldoende om de ambitie waar te maken.

Sky 1.5 scenario

Voorafgaand aan de presentatie van zijn [nieuwe ambities](#) presenteerde Shell op 9 februari drie nieuwe scenario's die aanduiden hoe de wereld er, bij verschillende tempo's van energietransitie, uit zou kunnen zien. Voor het eerst presenteerde Shell ook een 1,5 graden scenario (Sky 1.5). In Sky 1.5 stijgt de temperatuur van de planeet rond het midden van de eeuw met 1,7°C, maar koelt uiteindelijk licht af tot een stijging van 1,5°C tegen 2100. Dit is mogelijk omdat Shell er van uit gaat dat CO₂ uit de atmosfeer wordt verwijderd. De schaal daarvan is echter nooit eerder vertoond en bewezen. **Bovendien gaat Shell in het scenario uit van een koolstofbudget van 747 gigaton CO₂ in 2100. Een stuk hoger dan de 580 gigaton CO₂ die het IPCC hanteert om 50% kans op 1,5 graden opwarming te behouden.** Shell rekent zich dus rijk, maar neemt daarmee ook een groot risico.

Crisisjaar 2020

2020 was een uitzonderlijk jaar en voor de gehele olie- en gassector zwaar. De oliecrisis die aan het begin van 2020 tot een hoogtepunt leek te komen werd versterkt door de corona pandemie. Ook Shell heeft daar onder geleden. Het bedrijf heeft voor het eerst sinds de Tweede Wereldoorlog zijn dividend verlaagd en de productie van olie en gas was veel lager dan gepland. Shell rapporteerde een verlies van 21,7 miljard dollar over het jaar 2020 en er gingen 9000 banen verloren als gevolg van de crisis. In het jaarlijkse Sustainability Rapport van Shell, dat op 7 april wordt gepubliceerd, zal Shell hier zeker aandacht aan besteden.

De dip in olie- en gasproductie in 2020 is hoofdzakelijk te wijten aan deze crisis. In de toekomstscenario's van Shell valt het op dat het bedrijf verwacht dat productie snel weer terug zal veren naar pre-corona niveau. Dat maakt duidelijk dat 2020 gezien moet worden als een uitzonderlijk jaar en niet de eerste stap richting een duurzamere koers.

26 mei: uitspraak Klimaatzaak

Milieudefensie en mede-eisers eisen in hun Klimaatzaak tegen Shell een absolute CO₂-reductie van 45% in 2030 (t.o.v 2019). Met de aankondigingen van 11 februari bereikt Shell dat nog lang niet. Het voornemen tot netto-reductie van 45% in 2035 van Shells koolstofintensiteit doet geloven dat Shell de eis serieus neemt. Maar deze relatieve reductie zegt niks over de absolute afname van CO₂ in 2035. Bovendien ligt dit doel 5 jaar na de eis van Milieudefensie. Om de klimaatdoelen te halen is een absolute reductie zo snel mogelijk nodig. Geen van de nieuwe aankondigingen wijzen daar op dit moment op. De miljarden investeringen in olie en gas staan zelfs lijnrecht tegenover de eis van Milieudefensie, de 6 organisaties en ruim 17000 mede-eisers. Op 26 mei zal de rechter uitspraak doen in deze historische rechtszaak.

